

Sesja VIII Odpowiedzialność menadżerów – realność sankcji

Problematyka aspektów procesowych postępowania w sprawach orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

Dr Marek Sachajko

Wyższa Szkoła Prawa i Administracji w Poznaniu

Konspekt

Wolność prowadzenia działalności gospodarczej jest konstytucyjnie zagwarantowanym dobrem każdego przedsiębiorcy. Jednakże wolność ta jest w pewnych, normatywnie wskazanych sytuacjach, ograniczana. Ograniczenia te wynikają z norm prawnych należących do różnych gałęzi prawa (zarówno publicznoprawnych, jak i prywatnoprawnych) oraz posiadają różnorodne podstawy aksjologiczne. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zasady wolności prowadzenia działalności gospodarczej, biorąc pod uwagę także uprawnienia innych uczestników obrotu gospodarczego, prawodawca nakłada normatywne obowiązki, których zaniechanie skutkować może zastosowaniem sankcjonujących środków prawnych.

Jednym z tych środków jest zakaz prowadzenia działalności gospodarczej. Stanowi on środek sankcjonowania naruszenia nakazów i zakazów normatywnych, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę. Środek ten uzupełnia normy, które należą do innych gałęzi prawa, stanowiące otoczenie prawne prawidłowego funkcjonowania podmiotów oraz procesów gospodarczych. Adresatami tego środka są reprezentanci przedsiębiorców znajdujących się w stanie niewypłacalności. Aby środek ten mógł stanowić efektywne narzędzie, realizujące normatywne założenia wyznaczone przez prawodawcę, musi spełniać określone wymogi, i to zarówno materialnoprawne, jak i formalnoprawne.

Przede wszystkim prawodawca zobowiązany jest m.in. do wskazania charakteru prawnego tego środka, określenia przejrzystych przesłanek materialnoprawnych, które nie pozostawiają miejsca na dowolną ich interpretację, i to w zarówno tych pozytywnych,

stanowiących podstawę jego zastosowania, jak i negatywnych, wyłączających normatywną możliwość zastosowania zakazu.

Właściwie określone elementy materialnoprawne zakazu prowadzenia działalności gospodarczej stanowią niezbędną część procesu sankcjonowania, umożliwiającą prawidłowe ich odkodowanie przez podmioty zamierzające zainicjować procedurę w tym zakresie. Są one także niezwykle użyteczne dla organów ochrony prawnej, przyczyniając się do zwiększenia pewności prawnej oraz podniesienia stopnia efektywności postępowań prowadzonych w tym zakresie.

Jednakże, poza niezwykle istotnymi kwestiami materialnoprawnymi, olbrzymią rolę w procesie sankcjonowania naruszenia norm prawnych pełnią także aspekty formalnoprawne. Do aspektów tych zaliczyć należy przede wszystkim określenie prawidłowego, najbardziej funkcjonalnego i skutecznego modelu postępowania w przedmiocie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, stanowiącego - z jednej strony - realizację i konkretyzację prawa do sądu występującego po stronie wnioskodawcy, z drugiej - zapewniającego konstytucyjne gwarancje procesowe osobie, wobec której wnioskodawca domaga się orzeczenia tego zakazu. Szczegółowe aspekty formalnoprawne, stanowiące realizację optymalnego modelu postępowania w przedmiocie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, dotyczą wszystkich elementów procedury w tym przedmiocie. Do najbardziej doniosłych zagadnień proceduralnych zaliczyć należy m.in. problematykę zasad inicjacji procedury, legitymacji czynnej, zasad oraz zakresu postępowania dowodowego, czy też możliwości działania sądu z urzędu.

Te wszystkie cząstkowe elementy formalnoprawne, stanowią podstawę do całościowej oceny postępowania w zakresie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej i oceny tej procedury pod kątem należytej ochrony praw uczestników tego postępowania, a także oceny efektywności tego środka sankcjonowania naruszeń bezwzględnie obowiązujących norm prawnych.